

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ
Кафедра історії журналістики

Кваліфікаційна робота

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
на тему:

«Генетичний код українця в сучасній музиці» (лонгвід)

Терміни реалізації проєкту:

початок березень 2023

закінчення грудень 2023

Виконала

студентка магістратури
денної форми навчання
спеціальності 061 – журналістика
освітньо-професійної програми
«Арт-медіа»
Анастасія НАУМЕНКО

Керівник

доцент Валентина МИХАЙЛЮТА

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальні відомості.....	3
2. Характеристики проекту.....	3
2.1. Ключові слова.....	3
2.2. Реферат проекту.....	4
2.3. Масштаб проекту.....	13
2.4. Спрямованість проекту.....	14
2.5. Ступінь новизни.....	14
3. Організаційний план розробки проекту та організації виробництва	15
3.1. Стан виконання робіт за проектом до моменту його схвалення.....	15
3.2. Календарний план виконання робіт за проектом.....	15
3.3. Організація заходів.....	17
4. Очікувана ефективність проекту.....	18
4.1. Економічна ефективність проекту.....	18
4.2. Соціальна ефективність проекту.....	19
4.3. Інші види ефектів.....	20
5. Аналіз потенційних ризиків проекту.....	20
5.1. Основні фактори ризику проекту.....	20
5.2. Управління ризиками.....	22
6. Загальні висновки.....	25
6.1. Джерела, на основі яких сформовано проект.....	26
7. Презентація проекту.....	30
8. Додаток.....	33

1. Загальні відомості

Українська музика - це важливий аспект української культурної спадщини, який перебуває у постійному стані еволюції. У світі, насиченому мультикультурністю та глобалізацією, музика стає ключовим культурним виразом, який може відзначити та зберегти національну ідентичність. Її звучання, ритми та тексти несуть в собі відбиток глибокої історії, традицій та пошуку нових виразних музичних форм. Цей проєкт зі створення лонгріду спрямований на виокремлення основних аспектів взаємодії відродження національних традицій в контексті сучасної музичної творчості, а також, ідей українського ідентитету та його розкриття крізь українське музичне мистецтво.

В основі лонгріду лежать інтерв'ю представників унікального музичного мистецтва, що виражають емоції, висловлюють ідеї та ставлення відносно питань українського ідентитету. Проєкт глибоко проникає в сферу культурного самопізнання та мистецького мовлення через вивчення творчості визначних мисткинь сучасності.

Вибір формату лонгріду для втілення цього проєкту також є не випадковим. Лонгрід, як форма сучасної мультимедійної журналістики, надає можливість глибокого аналізу теми та інтегрує в собі різноманітні мультимедійні елементи для максимального ефекту враження та збагачення контенту. Такий формат дозволяє зробити інформацію більш доступною, емоційно насиченою та залучити аудиторію до участі в культурному діалозі.

2. Характеристики проєкту

2.1. Ключові слова.

Мультимедійний контент, культурна спадщина, реінтерпретація, музична творчість, національна ідентичність, фольклорні елементи.

2.2. Реферат проекту.

- **назва проєкту;**

«Генетичний код українця в сучасній музиці» (лонгвід).

- **стислий опис проєкту;**

Мета проєкту полягає у вивченні та створенні матеріалу про процеси реінтерпретації української культурної спадщини через музичне мистецтво. Робота полягає у визначенні того, як сучасні українські музиканти використовують музику як засіб самовираження, відродження та просування традиційних елементів й мотивів української культури, інтегруючи їх у сучасний контекст, особливо, в умовах війни, а також, визначення того, як такий інструмент як сучасна українська музика формує національну ідентичність українця.

Завдання проєкту включають:

- Опрацювання літератури про українську пісенну культуру та музичну спадщину, включаючи історію, стилі, інструменти та значення, що їм приписуються.
- Проведення інтерв'ю з представниками музичного мистецтва, що пропагують у своїй творчості ідеї українського ідентитету та використовують народно-етнічні елементи в своєрідних літературно-музичних композиціях, з метою вивчення їхнього підходу, тенденцій, мотивації та процесу реінтерпретації.
- Аналіз отриманих даних, виявлення спільних тем, технік та підходів до процесу створення музики з її жанровою належністю та

елементами реінтерпретації української культури, а також виявлення унікальних професійних особливостей кожного музиканта.

- Створення лонгріду, що розкриває різноманітність та красу творчої діяльності митців через музичне мистецтво з відтворенням традиційних народних елементів української культури на сучасний лад, в основі якого є інтерв'ю з виконавцями.

Місія проєкту полягає у вираженні підтримки, розуміння та поваги до української культурної спадщини, сприянні її збереженню та популяризації через творчість українських музикантів, які відроджують та переосмислюють її значення крізь сучасні музичні практики. Розкриття аспектів музичної форми комунікації, що може сприяти спілкуванню між різними культурами та соціальними групами, об'єднувати людей та виступати як спосіб вираження спільних цінностей.

- **вирішення проблем загальнодержавного, регіонального або галузевого рівня;**

Проєкт зі створення лонгріду сприяє зміцненню усвідомлення читацькою аудиторією унікальності та цінності української культури, її відтворення через музичні жанри. Матеріали роботи будуть спрямовані на інформування та заклик читача, а це, в свою чергу, сприятиме попитові на український продукт як на національному, так і на міжнародному рівні, особливо серед платформ-медіаплеєрів. Проєкт також може сприяти подальшому збереженню, популяризації музичного продукту за рахунок усвідомлення та споживання на загальнодержавному рівні, сприяючи його розумінню, визнанню та впливу на сучасний музичний контекст.

- **основні техніко-економічні показники проєкту;**

Ресурси: Визначення необхідних ресурсів для проведення досліджень теми, запису інтерв'ю, текстової розшифровки, редагування цілісного матеріалу тощо. Технічне обладнання та інші інтернет-ресурси, необхідні для успішного втілення мультимедійного проєкту.

Терміни виконання: Визначення часового графіку для роботи над проєктом, включаючи дати початку та завершення різних етапів роботи. Це може включати період проведення досліджень, інтерв'ю з митцями, аналізу та структуризації даних, транскрибація тексту, редагування, безпосереднє створення лонгріду та його подання з мультимедійним наповненням.

Очікувані результати: Визначення очікуваних результатів проєкту завдяки створення інформативного та цікавого лонгріду, залучення уваги аудиторії, сприяння розумінню та повазі щодо висвітлення даних аспектів у матеріалах.

Вплив: Оцінка потенційного впливу проєкту на читацьку аудиторію, героїв інтерв'ю та зацікавленні сторони.

- **зміцнення зв'язків між наукою і виробництвом, створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного потенціалу;**

Проєкт включає інтерв'ю з сучасними українськими музикантами, що дозволяє вивчати їхні творчі підходи й методи, які сприяють синтезу фолькових та етнічних мотивів в автентичних музичних композиціях, а також, вивчення ролі музики у підтримці національного ідентитету та об'єднанні суспільства в умовах війни крізь творчу працю митців.

Подальший аналіз інформації, отриманої з досліджень та інтерв'ю, може допомогти виявити нові напрями музичних практик, інноваційні підходи та можливості для розвитку різноманітної музичної діяльності

наших митців в Україні та за її межами. Взаємодія створює плідний обмін ідеями, знаннями та досвідом, що сприяє створенню нових музичних продуктів.

- **організаційні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і/або соціальної сфери;**

Створення мережі співпраці: Встановлення зв'язків з героїнями інтерв'ю. Це сприяє обміну знаннями, ресурсами та експертною думкою.

Маркетингові стратегії: Просування лонгріду через соціальні мережі або співпраця з медіа-партнерами.

Комплексний підхід: Задіяння жанрових, методичних та технологічних засобів сучасного медіапростору для створення лонгріду, що пояснюватиме потенційний вплив та зростання популярності продукту цього медіа серед читача.

Залучення спільноти: Розуміння цільової аудиторії, яка активно підтримуватиме та взаємодіятиме з проєктом. Це робить продукт більш соціально орієнтованим і сприяє залученню експертної підтримки.

- **термін реалізації проєкту;**

5-9 місяців.

- **витрати на реалізацію проєкту і строк його окупності;**

До таких витрат можна віднести лише витрати на зйомку, монтаж та постпродакшн; отримання необхідних відео та фото матеріалів для

використання їх у лонгріді; розробку дизайну, графіки, ілюстрацій та інших супутніх візуальних елементів для матеріалу.

Важливим фактором є популярність та успішність проекту, його здатність залучити аудиторію та однодумців. Орієнтований строк окупності проекту - протягом року після публікації. Важливо враховувати актуальність даної проблематики та попит на споживання такого журналістського продукту як лонгрід.

- **фінансово-економічні показники, у тому числі роки, витрати;**

- *проведення наукових досліджень* - до 4 місяців, не потребує витрат:
- Проведення досліджень та аналізу літературних джерел, наукових статей, публікацій та інших ресурсів, що стосуються такого жанру мультимедіа як лонгрід, а також, джерела, що досліджують музичне мистецтво, культурну спадщину та реінтерпретацію традиційних музичних елементів у музичній культурі.
- Розробка методологічного підходу до створення лонгріду, включаючи визначення цілей, об'єктів дослідження, аналітичних методів, інструментів і підходів до аналізу та інтерпретації даних.
- Збір різноманітних даних, включаючи інтерв'ю з митцями, мультимедійний контент, аналіз їх музичних творів та інших джерел.
- Розробка структури та змісту лонгріду на основі зібраних даних та проведених аналізів. Написання тексту, включаючи вступ, основні розділи, висновки та заклик до дії.
- Проведення рецензування лонгріду, отримання відгуків та пропозицій щодо поліпшення змісту та структури від наукового керівника. Внесення необхідних доповнень та редагування вмісту.

- *проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт*
 - до 4 місяців, не потребує витрат:
- Формулювання конкретного дослідницького питання, яке слугуватиме основою для проведення науково-дослідних робіт.
- Розробка методології, включаючи вибір методів дослідження та планування етапів дослідження за обраною тематикою.
- Збір необхідних даних для проведення досліджень, що можуть включати аналіз літературних джерел, статистичних даних, експериментальні вимірювання тощо. Після збору даних проводиться їх аналіз та інтерпретація.
- На основі отриманих результатів досліджень розробляються рішення, які сприятимуть створенню лонгріду. Це можуть бути інноваційні підходи, нові методики або рекомендації щодо написання та розкриття теми.
- Проведення тестування розроблених рішень, їх ефективності та впливу на створення лонгріду. Оцінка результатів та коригування підходів при необхідності.

- *обладнання* - лише наявність технічного устаткування:

Комп'ютер та програмне забезпечення: Комп'ютер з достатніми технічними характеристиками для редагування та обробки відео, аудіо та графіки. Він повинен мати достатньо потужний процесор, достатню кількість оперативної пам'яті та велику ємність жорсткого диска. Також, необхідне програмне забезпечення для запису інтерв'ю, аудіозапису тощо.

Аудіо- та відеобладнання: відеокамера для зйомки інтерв'ю, акустична апаратура для якісного відтворення звуку, інші звукові пристрої.

- *інше* - лише наявність технічного забезпечення для створення та опрацювання матеріалів:

Програмне забезпечення для мультимедійного відтворення: Програми для відеомонтажу (Adobe Premiere Pro, Final Cut Pro, iMovie, тощо), аудіообробки (Adobe Audition, Pro Tools, тощо), онлайн сервіси для створення мультимедійного лонгріду (Shorthand), а також, спеціалізовані програми для створення мультимедійних презентацій та інших форм презентації проєкту на захисті (PowerPoint, Canva, тощо).

- **джерела і умови фінансування проєкту;**

Власний бюджет: Власні кошти та ресурси для фінансування частини або всього проєкту з метою його просування.

Спонсорські внески: Компанії, організації або приватні особи, які можуть бути зацікавлені у підтримці проєктів в сфері культурного розвитку. Можна запропонувати для спонсорів різних форм взаємодії розміщення їхньої реклами або логотипу в матеріалах проєкту, індивідуальні умови співпраці зі спонсорами або можливість співпраці з музичними виконавцями.

Продаж ліцензій або прав: Можливість продажу ліцензій на використання матеріалів лонгріду, таких як текстові матеріали, фотографії, відео або аудіозаписи з обов'язковим дотриманням авторських прав та укладання договору з потенційними зацікавленими сторонами, або ж продаж усього лонгріду.

- **стислий перелік робіт та необхідні обсяги фінансування;**

Таблиця 1. Стислий перелік робіт та необхідні обсяги фінансування.

№ п/п	Найменування робіт	Необхідні обсяги фінансування,
-------	--------------------	--------------------------------

		тис. гривень
1	Проведення досліджень, збір даних та матеріалів.	0 UAH
2	Визначення ідеї та обрання формату оформлення, розробка структури лонгріду, планування контенту та мультимедійного супроводу.	0 UAH
3	Проведення відеозапису інтерв'ю, запит про надання фото- відеоматеріалів, які доповнюватимуть текстову складову лонгріду.	0 UAH
4	Написання основного тексту лонгріду, транскрибація аудіо інтерв'ю в текстовий формат, редагування та корекція стилістики і граматики.	0 UAH
5	Дизайн та оформлення: Розробка дизайну лонгріду, вибір шаблону для оформлення, створення візуальних елементів, форматування тексту та інші аспекти, що стосуються оформлення й презентації матеріалу.	0 UAH
	Разом	0 UAH

● **оцінка ефективності проєкту;**

- *економічний ефект (прогнозований термін окупності проєкту);*

Можливо очікувати, що проєкт зможе окупитися протягом року після публікації, оскільки він розкриває тему гостро-соціальну, трендову, актуальну для даної галузі й таку, що вимагає популяризації на сьогоднішній день, чим здатний викликати емоційний відгук у читача. Також це пов'язано зі зростання популярності такого виду мультимедіа, як лонгвід. Такий прогноз терміну окупності залежить від того, як швидко проєкт залучатиме увагу та популярність, і чи вдасться комерціалізувати

його через спонсорів, рекламодавців або інші форми доходів, такі як продаж ліцензій або прав на використання матеріалів чи продажу всього проєкту зацікавленим сторонам.

- *соціальний ефект*;
- Допоможе підвищити свідомість та освіченість аудиторії, що сприятиме культурній різносторонності, толерантності та взаєморозумінню.
- Можливість відкрити для аудиторії нові розуміння та усвідомлення значення творчої діяльності митців в умовах війни, що виховує гордість за власну культуру.
- Може надихати молодих творців до експериментів з поєднанням традиційних елементів української культури зі сучасними звучаннями. Це сприяє розвитку творчого потенціалу та пошуку нових виразних форм в музичному мистецтві українськими митцями-початківцями.
- Демонструє, як музичне звучання може бути засобом збереження та розвитку етнічних елементів відтворення з їх розмаїттям компонування, що сприяє відродженню національних традицій у новому контексті.
- Успішна реалізація цього проєкту може сприяти збереженню національного духу та об'єднанню українського суспільства в цей важкий для країни час.

2.3. Масштаб проєкту.

Міжнародний рівень: Проєкт може включати співпрацю з міжнародними виданнями. Створений лонгрід, зокрема, його матеріали інтерв'ю засвідчують дослідження впливу сучасної української музики на міжнародну аудиторію та розповсюдження українських національних ідей закладених у музичні твори виконавців задля підтримки, взаєморозуміння та поваги міжнародними спільнотами.

Загальнодержавний рівень: Проєкт може мати національний вплив, за рахунок висвітлення української культурної спадщини крізь музичні практики в рамках всієї держави та сприяти формуванню національної ідентичності у громадськості через музичне мистецтво.

Регіональний рівень: Дослідження та створення мультимедійного матеріалу адаптоване для конкретного регіону та його особливостей, сприяючи розвитку та підтримці місцевих культурних традицій. Про це, зокрема, свідчать походження героїнь інтерв'ю та витoki їхньої музичної творчості в межах одного регіону.

Міжгалузевий рівень: Проєкт може сприяти зацікавленню та взаємодії із представниками різних галузей, таких як культурологія, технології чи маркетинг, для комплексного вирішення завдань з просування та досягнення максимального впливу на цільову аудиторію.

Галузевий рівень: Матеріали проєкту зосередженні на дослідженні розвитку та популяризації сучасних музичних практик в Україні, вивчення створення новаторських підходів вітчизняних музикантів.

Місцевий рівень: В рамках дослідження проведена співпраця з місцевими митцями, таким чином виникає підтримка розвитку місцевої культури та мистецтва.

2.4. Спрямованість проєкту.

Підвищення продуктивності процесів: При створенні лонгріду застосовувалися інноваційні методи та технології для оптимізації процесів наповнення й оформлення основного продукту, це сприяло ефективній, структурованій та продуктивній роботі.

Економія ресурсів: Розглядається оптимізація використання ресурсів, таких як часові, технічні та людські фізичні ресурси, зокрема, за рахунок

впровадження роботи з онлайн-ресурсом по створенню лонгріду, його доступністю та широким спектром можливостей у використанні.

Розширення зв'язків: Постає завдання розширити співпрацю та взаємодію з різними сторонами в майбутньому, включаючи медіа, культурні спільноти та широку цільову аудиторію соціальних мереж.

Соціальна спрямованість проекту: Проект орієнтований на врахування соціальних аспектів, таких як формування та зміцнення самосвідомості читача через музичне мистецтво, сприяння розвитку творчих галузей та залучення громадськості до культурних ініціатив.

Інноваційний підхід: Проект прагне до інноваційного підходу з огляду на його мультимедійність та формат подачі.

2.5. Ступінь новизни.

Проект вирізняється оригінальним дослідницьким підходом по вивченню впливу музичного мистецтва на процеси реінтерпретації культурної спадщини. Він включає глибокий аналіз досліджуваної теми з висвітленням експертних думок. Результат роботи над створенням лонгріду надає розуміння глибини опрацювання теми й вирізняється інноваційним підходом з огляду подання матеріалів, чим здатний формувати платформу для дискурсу з метою популяризації сучасної української музики не лише як розважального медіуму. Це аспект, який раніше мав обмежений розгляд.

3. Організаційний план розробки проекту та організації виробництва

3.1. Стан виконання робіт за проектом до моменту його схвалення.

- досліджено та обґрунтовано наукові аспекти

70 %

- досліджено та обґрунтовано технічні аспекти	100 %
- проведено теоретичні та експериментальні дослідження	100 %
- розроблено технологію, ескізний і технічний проект	100 %
- розроблено робочу документацію, створено дослідні зразки	90 %
- наявні необхідні права на об'єкти інтелектуальної власності	100 %
- проведено соціальні дослідження	100 %
- наявність матеріально-технічної бази	100 %
- наявність необхідного персоналу	100 %
- визначено та узгоджено фінансування проекту	100 %
- визначено та узгоджено місце виконання проекту	100 %
- інші види робіт	90 %

3.2. Календарний план виконання робіт за проектом.

Таблиця 2. План виконання робіт за проектом.

№ п/п	Найменування робіт	Виконавець	Термін	Витрати, тис. гривень
1	Аналіз потреби у створенні лонгріду, його інноваційність з огляду формату подачі,	Автор проекту	7 днів	0 тис. гривень
2	Формулювання тематичного напрямку.	Автор проекту	2 дні	0 тис. гривень

3	Пошук наукових джерел за обраною темою для подальшого дослідження та вивчення.	Автор проєкту	12 днів	0 тис. гривень
4	Вибір героїв інтерв'ю, організація їх проведення.	Автор проєкту	16 дні	0 тис. гривень
5	Збір матеріалів інтерв'ю, текстова транскрибація.	Автор проєкту	14 днів	0 тис. гривень
6	Структурування лонгріду.	Автор проєкту	5 днів	0 тис. гривень
7	Редагування тексту.	Автор проєкту	1 місяць	0 тис. гривень
8	Оформлення готових текстових матеріалів за обраним шаблоном онлайн-ресурсу Shorthand.	Автор проєкту	12 днів	0 тис. гривень
9	Наповнення лонгріду мультимедійними матеріалами.	Автор проєкту	14 днів	0 тис. гривень
10	Перегляд та підготовка до публікації.	Автор проєкту	7 днів	0 тис. гривень
11	Публікація та розповсюдження за допомогою Telegram каналу.	Автор проєкту	1 день	0 тис. гривень

3.3. Організація заходів.

- **стислий перелік технологічних процесів;**

Дослідження теми, збір та аналіз інформації; вивчення відомостей про створення лонгріду; запис інтерв'ю з ключовими героями; перенесення аудіозапису в текстовий формат; редагування структури, стилю та мовлення тексту лонгріду; форматування тексту, додавання мультимедійного контенту; підготовка до публікації.

- **опис наявних і необхідних для виробництва устаткування і приміщень;**

Доступ до Інтернету; наукові та інформаційні джерела; пристрій ПК; камера, програми для запису екрану, відеокамера ноутбуку; графічний, текстовий та звуковий редактори; онлайн-сервіс для створення лонгріду.

- **кількість і кваліфікація виробничого персоналу (детальні відомості щодо прогнозованої потреби в кадрах);**

Враховуючи специфіку проєкту, можна стверджувати, що немає необхідності у виробничому персоналі. Цей проєкт в основному ґрунтується на використанні цифрових інструментів та онлайн-платформ, деяка частина робіт може бути виконана автоматизовано або за допомогою обладнання та ресурсів, що не потребує значного виробничого персоналу.

4. Очікувана ефективність проєкту

4.1. Економічна ефективність проєкту.

- **економічна доцільність реалізації проєкту;**

Проект спрямований на створення лонгріду, який має високий потенціал привернення уваги читачів за рахунок його інноваційності. Зростання популярності призведе до збільшення трафіку та аудиторії, що може бути використано для привертання уваги рекламодавців. Онлайн-формат публікації проекту сприяє активній взаємодії з аудиторією через обговорення в соціальних мережах. Це може створити привернення уваги зацікавлених сторін та можливості для спеціальних спонсорських пропозицій.

- **термін окупності проекту;**

Термін окупності буде залежати від кількості читацької аудиторії, рівня залучення та успішності рекламних та спонсорських угод. У середньому, при правильному маркетингу та доцільному продажі матеріалу для медіа, термін окупності може бути від 3 до 8 місяців.

- **прибутковість проекту;**

Теоретично, спонсорські угоди, продаж прав на використання матеріалу або ж цілісного продукту може стати основним джерелом прибутку. Оскільки лонгрід надає унікальний та цінний контент, можна також розглядати можливість платних підписок для доступу перегляду й прочитання.

4.2. Соціальна ефективність проекту.

- Проект ставить на меті висвітлення тем, що стосуються, здебільшого соціо-культурного осередку. Піднята проблематика матеріалу сприятиме підвищенню соціальної свідомості серед аудиторії.
- Акцент на українській сучасній музиці та її зв'язку з історією й сучасністю сприяє підтримці та популяризації української

культурної спадщини й її осмислення широкою аудиторією інтернет-користувачів.

- Лонгрід ініціює глибокий дискурс щодо самоідентифікації українця в контексті сучасності.
- Історії, розповіді та дослідження включають у себе різноманітний спектр висвітлення героїзму нашої нації та людей в контексті музичного мовлення. Це створює платформу для визнання та підтримки.
- Виходячи з контексту сучасних подій, проєкт виражає підтримку та увагу до того, що відбувається в Україні, привертаючи увагу світу крізь музичну творчість сучасних українських виконавців.

В цілому, соціальна спрямованість проєкту полягає в тому, щоб стати катализатором обговорення, сприяти усвідомленню суспільних питань та висвітленню героїчних історій крізь пісенну культуру в контексті воєнного часу.

4.3. Інші види ефектів.

- Проєкт створює можливість для міжкультурного обміну і розуміння, сприяючи взаємодії різних культур та спільній платформі для обговорення.
- Проєкт може впливати на світогляд глядачів, відкриваючи нові погляди на історичні та культурні аспекти.
- Подача інформації у формі лонгріду з інтерв'ю може вплинути на формування та зміну публічної думки, розширюючи обізнаність та розуміння читачів більш ефективно ніж примітивний текстовий матеріал.

- Мультимедійні елементи в супроводі лонгріду створюватимуть емоційну залученість аудиторії, роблячи інформацію більш запам'ятовуваною та ефективною.
- Врахування глобальних тем й проблематик з їх висвітленням в проєкті може сприяти розумінню та усвідомленню викликів українців й у іноземного читача, що формуватиме міжкультурну та міжнаціональну підтримку.

5. Аналіз потенційних ризиків проєкту

5.1. Основні фактори ризику проєкту.

- **ризики, що відносяться до загальної соціально-економічної ситуації;**

Політична нестабільність: В матеріалах проєкту є згадки про певні культурно-політичні аспекти приміром, деякі висловлювання героїнь інтерв'ю стосовно війни чи політичного устрою країни, проте, це в меншій мірі може негативно впливатиме на сприйняття цілісного матеріалу, оскільки тема є актуальною для нашого державотворчого процесу і залишатиметься такою в історичному контексті крізь роки навіть при зміні політичної ситуації в Україні.

Перспективи економічного розвитку в цілому: Інтеграція отриманих даних та результатів дослідження в унікальний лонгрід може стати основою для створення цінних інформаційних продуктів в медіа. Розробка стратегій монетизації та партнерських відносин може сприяти фінансовому забезпеченню проєкту. Також важливо враховувати можливості отримання грантів та спонсорської підтримки від зацікавлених сторін та організацій, що сприятиме сталому розвитку та розширенню проєкту в майбутньому.

Фінансова нестабільність: Негативні зміни у економіці можуть призвести до скорочення рекламних бюджетів, зменшення попиту на рекламу, або ж неспроможності продажу цього матеріалу в ЗМІ, що вплине на доходи проєкту.

Поганий імідж соціального інституту: Негативні відгуки в ЗМІ або соціальних мережах на журналістський мультимедійний продукт можуть погіршити репутацію соціального інституту.

Внутрішні конфлікти: Важливо відзначити, що в процесі реалізації проєкту внутрішні конфлікти відсутні.

Зміни в соціальних трендах: Різкі зміни в уподобаннях інтернет користувачів та трендах можуть вплинути на актуальність та сприйняття проєкту представленого у форматі лонгріду. Можна також припускати те, що аудиторія може не забажати взаємодіяти з мультимедійним вмістом через прагнення споживати інформацію пасивно та коротко.

- **виробничі ризики;**

Підвищення поточних витрат: Жодного підвищення поточних витрат не простежується, оскільки бюджет як такий відсутній.

Технологічне устаткування: Можна відзначити деякі технологічні ризики пов'язані зі створенням лонгріду чи його поданням через освоєння системних та технологічних налаштувань онлайн-ресурсу, а також, відмови обладнання чи інтернет-з'єднання, що може призвести до затримок подання матеріалу науковому керівнику. Не можна виключати виникнення труднощів з навігацією, непорозумінням інтерфейсу або неадекватним відображенням матеріалу на різних пристроях.

Відсутність кадрів, неготовність колективу: Ризики відсутності кадрів чи неготовності колективу також не простежуються та не мають відношення до проєкту.

5.2. Управління ризиками.

Політична нестабільність:

Важливість для проєкту: У зв'язку з актуальністю теми війни, політична нестабільність може вплинути на сприйняття висловлювань героїнь інтерв'ю. Важливо уникати включення до тексту лонгріду політично забарвлених висловлювань, щоб матеріал не став метою маніпуляцій або неправильного тлумачення.

Ступінь можливого зростання: Ступінь можливого зростання цього ризику може залежати від обстановки в країні та її впливу на публічну думку. Зміни в політичному середовищі можуть підняти ризик неправильного сприйняття матеріалу.

Заходи для зменшення ризику: Уникати подання в матеріалі суб'єктивних або політично забарвлених висловлювань героїв інтерв'ю, при тому надаючи можливість різним точкам зору.

Фінансова нестабільність:

Важливість для проєкту: Фінансова нестабільність комерційних організацій може вплинути на здатність проєкту залучати комерційних спонсорів та здійснювати продажі матеріалу. Без фінансової підтримки проєкт може стати менш доступним.

Ступінь можливого зростання: Цілком можливі зростання фінансових труднощів на ринку або зміни в економіці за рахунок кризової ситуації в

країні пов'язаної з воєнним станом, не варто виключати збільшення ризиків недостатньої фінансової підтримки з боку потенційних спонсорів.

Заходи для зменшення ризику: Звернутись не тільки до комерційних спонсорів, але й до різноманітних фінансових ресурсів, таких як гранти, фонди, або краудфандинг.

Поганий імідж соціального інституту:

Важливість для проекту: Імідж соціального інституту є ключовим для довіри аудиторії. Поганий імідж може вплинути на сприйняття інформації та ставлення аудиторії до матеріалу.

Ступінь можливого зростання: Зростання ризику може відбутися внаслідок негативних подій пов'язаних з героями інтерв'ю або відгуків на матеріал, що можуть бути оприлюдненні в соціальних мережах чи в ЗМІ.

Заходи для зменшення ризику: Взаємодіяти з аудиторією через соціальні мережі та інші канали для покращення сприйняття матеріалу.

Зміни в соціальних трендах:

Важливість для проекту: Інформація повинна бути узгодженою з актуальними соціальними трендами та очікуваннями цільової аудиторії для збереження її зацікавленості.

Ступінь можливого зростання: Зростання ризику може відбутися при різких змінах у споживчому підході аудиторії, які можуть виникнути через зміни в соціальних трендах.

Заходи для зменшення ризику: Провести дослідження для визначення актуальних трендів журналістики і цільової аудиторії та врахування це у контексті створення матеріалу.

Технологічне устаткування:

Важливість для проекту: Технічні збої можуть вплинути на доступність матеріалу та користувацький комфорт. Забезпечення безперебійної технічної роботи є критичним для успіху проекту. Якщо аудиторія не сприйматиме мультимедійний формат, це може суттєво вплинути на ефективність проекту.

Ступінь можливого зростання: Зростання ризику може відбутися внаслідок технічних неполадок, які можуть виникнути під час роботи на обладнанні з онлайн-ресурсом. Можливі й внутрішні системні збої серверу. Ризик щодо взаємодії з матеріалом може зростати при неправильному використанні мультимедійних елементів або в разі труднощів із сприйняттям користувачами нового для них формату.

Заходи для зменшення ризику: Перед запуском провести широкомасштабне тестування для виявлення та усунення можливих технічних проблем зі взаємодією онлайн-ресурсу. Забезпечити належну технічну підтримку для вирішення технічних проблем користувачів. Адаптувати інтерфейс з урахуванням можливостей різних пристроїв для комфортного використання читачем. Забезпечити детальну інструкції взаємодії з матеріалом та зрозумілу навігацію веб-сторінкою для користувачів.

6. Загальні висновки

Проект «Генетичний код українця в сучасній музиці» (лонгрід) вирізняється унікальністю свого підходу до висвітлення важливого аспекту

національного питання в часи загальної суспільної кризи для України пов'язаної з повномасштабним вторгненням та знищення культурних й системних цінностей етносу ворогом. Музика у цьому контексті виступає потужним інструментом для національного самовираження та розгортання дискурсу на тему ідей українського ідентитету.

Підводячи підсумок, можна виділити наступні досліджувані аспекти цього проєкту:

Роль музики в сучасній Україні: Музика стає не тільки розважальним медіумом, але і потужним інструментом самовираження та розгортання дискурсу на тему національного питання в умовах періоду кризи та повномасштабного вторгнення.

Унікальність музичного мистецтва: Музика, як вид мистецтва, має здатність виражати та викликає емоції, висловлювати ідеї та ставлення, стаючи ключовим елементом культурного самопізнання та мистецького мовлення.

Дослідження процесів музичної реінтерпретації: Виокремлення основних аспектів взаємодії відродження національних традицій в контексті сучасної музичної творчості завдяки використанню народно-етнічних елементів в своєрідних літературно-музичних композиціях виконавців.

Дослідження творчості героїв: Вибір героїв інтерв'ю на дослідження їхньої творчості в межах цього лонгріду вказує на їхню важливу роль у пропагуванні українського ідентитету через музику.

Музика як форма комунікації: Музика виступає формою комунікації, що об'єднує та виражає спільні цінності, стаючи засобом спілкування між культурами та соціальними групами.

6.1. Джерела, на основі яких сформовано проект

1. Андрійчук П. О. Використання народних інструментів у сучасній українській музичній культурі. *Young Scientist*, 2017. No. 7 (47), 59-62 с.
2. Біда О. Лонгрід—це рушниця, що вистрілює декілька разів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://surl.li/nwqnv>.
3. Бурлака А. Сучасна українська естрадна пісня як засіб трансляції культурної ідентичності. *Питання культурології*, 2023. (41), 43–51 с.
4. Денькович В. Народні інструменти в сучасній естрадній культурі України. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Культурологія*, 2021. (37), 122-126 с.
5. Дружинець М. І. Масова культура як комунікативний простір сучасного музичного естрадного мистецтва. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Мистецтвознавство*, 2018. No. 26, С. 157-163.
6. Дюжева К. Особливості моделювання лонгрідів. *Вісник Книжкової палати*, 2017. No. 2 (247), С. 15–17.
7. Єлісеєва С. В. Лонгрід як об'єкт сучасного перекладу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*, 2018. 2: С. 92-96.
8. Йосипенко С. Л. Національна ідентичність у руслі сучасних філософських дискурсів. *Наука і суспільство*, 2012. No. 9/10, С. 2–8.
9. Каблова Т. Б., Тетеря В.М. Специфіка академічного вокального мистецтва в сучасному дискурсі культури. *Культура і сучасність: Міленіум*, 2018. No. 1, С. 73-77.

10. Кавун В. М. Значення українського музичного мистецтва, як складової національної культури у розвитку суспільства. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку, 2017. (10), С. 154-163.
11. Кисла С. Діалог етно- та поп-культури у музичному мистецтві ХХ-ХХІ століть. Молодий вчений, 2018. No. 2 (54), С. 103-106.
12. Кравчук О.О., Кречко Н.М. Музичні рефлексії українських митців у період військового стану. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Музика в діалозі з сучасністю: освітні, мистецтвознавчі, культурологічні студії»/Materials of the International scientific-practical conference «Music in dialogue with the modernity: studios of educational, art history, culturological». Київ: КНУКіМ, 2022. С. 63-65.
13. Леонтієва С. Л. Сучасне вокальне виконавство як збереження духовних цінностей української культури. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць., 2020. No. 38, С. 154-158.
14. Лешко У. Лонгрід як форма сучасної мультимедійної журналістики. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика, 2020. No. 48, С. 180–188.
15. Мацишина І. Структура мультимедійного сторітелінгу (на прикладі лонгріду). Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна монографія. Київ, 2017. С. 149–158.
16. Овсяннікова Н. Українська естрадна пісня: тенденції розвитку. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, 2022. (1), С. 170-173.
17. Осипенко В. В. Народнопісенна традиція у виконавській практиці сучасних українських естрадних співаків. World science, 2018. 3 (31), С. 38–42.
18. Офіційний сайт «ТЕЛЬНЮК: Сестри» URL: <http://www.telnyuk.info>.
19. Офіційний сайт проекту «ОНУКА» URL: <https://onuka.ua>.

- 20.Перов М. С. Вплив війни на музичне мистецтво в Україні. Новітні дослідження культури і мистецтва: пошуки, проблеми, перспективи: матеріали Всеукр., 2023. 221 с.
- 21.Попова А. Б. Сучасні естрадні пісні як засіб боротьби: українські реалії, 2022. С. 43–45.
- 22.Садовенко С. М. Професійно-мистецькі та соціально-культурні практики у сфері музичного мистецтва в умовах війни: на прикладі діяльності кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури НАКККиМ. Diss., 2022. С. 243-247.
- 23.Сап'як Н. Розвиток української популярної музики в сучасному мистецькому просторі, 2020. No. 34, С. 169-172.
- 24.Сбітнєва Л. Пісенна культура України як джерело духовності українського народу. Духовність особистості: методологія, теорія і практика, 2022. 2 (104), С. 126-132.
- 25.Ткач А. Відродження фольклору в сучасному просторі українців. Мистецтвознавчі записки, 2020. (37), С. 134-138.
- 26.Ткач А. Глобалізаційні процеси та їхній вплив на український музичний фольклор. Вісник КНУКиМ. Серія «Мистецтвознавство», 2022. (46), С. 145–149.
- 27.Тринько О. Українська фолктроніка: синтез фольклору та поп-музики. Актуальні питання гуманітарних наук, 2021. 36 (3), С. 43-46.
- 28.Фесенко Г. Традиційна культура в соціопросторі сучасного міста. Традиційна культура в умовах глобалізації: платформа для міжкультурного та міжрегіонального суспільного діалогу : матеріали наук.-практ. конф. (24–25 травня 2013 року). Харків, 2013. С. 238–242.

- 29.Фурдичко А. Музичний фольклор і фольклоризм на сучасному українському телебаченні. Народознавчі зошити, 2017. 4 (136), С. 961-970.
- 30.Фурдичко А. Пісенна народна культура як засіб збереження національної ідентичності. Культура і мистецтво у сучасному світі, 2015. 16: С. 68-74.
- 31.Фурдичко А. Ціннісні засади народної пісенної творчості та їхня роль у формуванні культури особистості. Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство», 2015. 32: С. 114-119.
- 32.Харитоненко О. Мультимедійні лонгріди в сучасних ЗМІ. Сучасний рух науки : тези доп. VII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Дніпро, 2019. С. 1726–1732.
- 33.Харитоненко О. Сучасні українські лонгріди як територія творчого пошуку журналістів, Журналістика, 2019. Вип. No. 17/18 (42/43), С. 92-107.
- 34.Шимчик З. М. Сучасний стан і перспективи розвитку пісенної творчості в контексті музичної культури України. Вісник “Київського національного університету культури і мистецтв”. Мистецтвознавство, 2014. 30: С. 130-137.

7. Презентація проекту

Посилання на лонгрід «Генетичний код українця в сучасній музиці»
<https://longread-knu.shorthandstories.com/>.

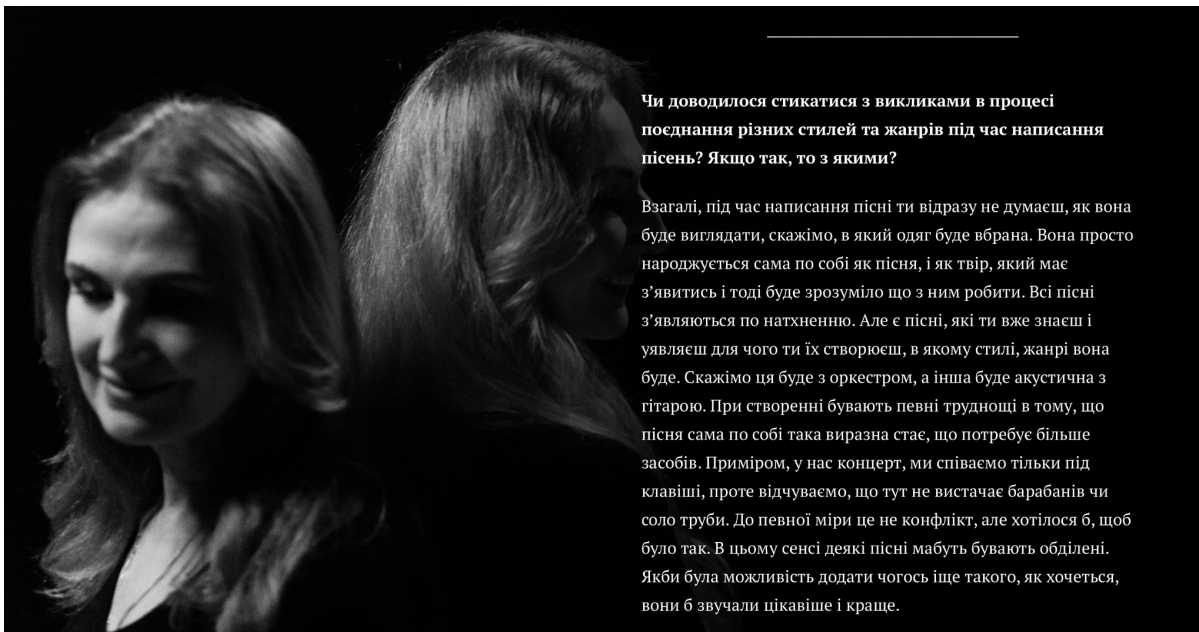
Скріншоти з прикладом оформлення лонгріду:

Генетичний код українця в сучасній музиці

Науменко Анастасія

"Музика повинна змінювати людей і повинна змінювати сам культурний мистецький простір й, звичайно, повинна піднімати дух людей, впливати на них дуже правильно і позитивно"

Чи доводилося стикатися з викликами в процесі поєднання різних стилей та жанрів під час написання пісень? Якщо так, то з якими?

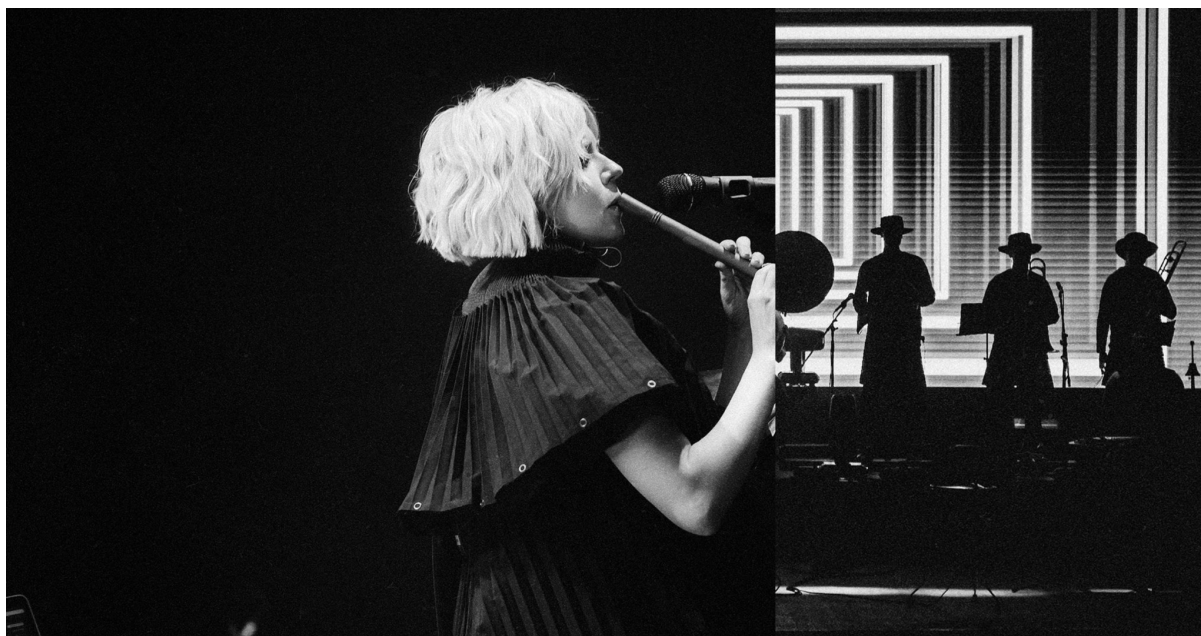
Взагалі, під час написання пісні ти відразу не думаєш, як вона буде виглядати, скажімо, в який одяг буде вбрана. Вона просто народжується сама по собі як пісня, і як твір, який має з'явитись і тоді буде зрозуміло що з ним робити. Всі пісні з'являються по натхненню. Але є пісні, які ти вже знаєш і уявляєш для чого ти їх створиєш, в якому стилі, жанрі вона буде. Скажімо ця буде з оркестром, а інша буде акустична з гітарою. При створенні бувають певні труднощі в тому, що пісня сама по собі така виразна стає, що потребує більше засобів. Приміром, у нас концерт, ми співаємо тільки під клавіші, проте відчуваємо, що тут не вистачає барабанів чи соло труби. До певної міри це не конфлікт, але хотілося б, щоб було так. В цьому сенсі деякі пісні мабуть бувають обділені. Якби була можливість додати чогось іще такого, як хочеться, вони б звучали цікавіше і краще.

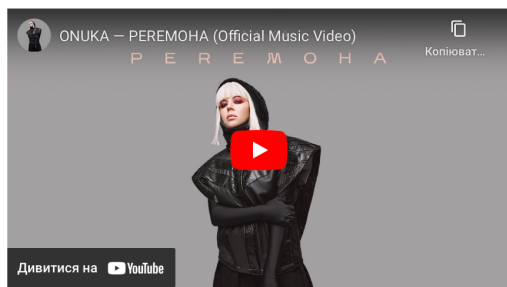
"Від того, що люди слухають, вони формуються як люди"

Якими є наступні творчі кроки гурту ONUKA? Чи маєте ідеї нових проєктів, які хочете реалізувати?

У нас буде вихід концептуального проєкту про український конструктивізм. Це проєкт, який був створений і мав вийти 25 лютого 2022 року. Але він не вийшов по зрозумілим причинам. Цей проєкт дуже довго чекав свого часу і ми все-таки випустимо його тепер. Це аудіовізуальний твір. Буде платівка й цифровий запис. Там 8 чи 10 треків. До нього є художнє відео, це не кліп. Це сучасний танець разом з нашим виконанням наживо. Був цікавий проєкт разом з Українським культурним фондом і музична складова його вийшла такою сильною, що ми вирішили зробити це як реаліз. Це «ONUKA» і Євген Філатов, тобто це не мій наступний альбом, це моя колаборація з Женею. Там немає народних інструментів, це електронна експериментальна музика. Проєкт буде дуже нішевим, це вхід в іншу кімнату. Він не про популярну музику взагалі. Але це чисто аудіофільська історія. Я цим проєктом пишаюсь, він для мене один з найцікавіших в музичному плані проєктів останніх років.

випустили. Мені здається, що ми можемо й не дочекатись такої календарної перемоги, яку ми уявляємо, тому що тут дуже багато "але"... Та мені здається, що ми вже перемогли духовно і самостійно перемогли всі ці наративи... Тобто ми давно вже перемогли в складній ситуації, я б так сказала. Перемогли власний снобізм, перемогли негативні і скептичні прогнози. Мені здається, що те, як ми тримаємось досі - це наша перемога. Це про всіх волонтерів, про те, як розкрились люди, і наскільки вони у нас є круті, настільки їх багато. Звісно я не ідеалізую.

Трек 30KM. З ним була дуже цікава історія. Це про Чорнобиль,

8. Додаток

Текст Лонгріду «Генетичний код українця в сучасній музиці»

Нині сучасна Україна переживає історичні зміни на тлі повномасштабного вторгнення. В цих умовах музика стає крилатим голосом, який несе в собі не тільки хвилі звуку, але й викликає глибокі почуття патріотизму та культурної самосвідомості. Сталевий дотик війни не лише перевертає звичний ритм життя, але й вимагає нових, потужних засобів висловлення власного ідентитету. У цьому контексті музика стає невід'ємною частиною індивідуального та колективного самовираження.

Варто визначити унікальну роль сучасного музичного й вокального мистецтва українців, яке, будучи доступним для всіх, стає своєрідним архетипом української ідентичності. Це свідчить про те, що питання збереження культурної спадщини в сучасному світі стає однією з найактуальніших та важливих проблем.

Аналізуючи естрадне мистецтво, можна відзначити сильне тяжіння до збереження історичних коренів, що особливо важливо в умовах

глобалізації, коли світ стає більш об'єднаним, але, водночас, ризикує втратити свою ідентичність. Українська музична культура, безсумнівно, є одним із яскравих проявів української ментальності, адже в наших піснях живе експресія та тепло слова.

Слід відзначити й те, що взаємодія різних галузей музичного мистецтва виступає прогресивним явищем, яке ілюструє постійний інтерес до народних інструментів, як засобу вираження культурної ідентичності. Це не просто зміна стилю виконання, а справжня трансформація культурного досвіду. Сплетіння народних інструментів із сучасними жанрами виконання створює унікальний атмосферний звук, де минуле та сучасне гармонійно співіснують. Ми можемо спостерігати цікавий феномен трансформації діяльності деяких сучасних виконавців, що використовують народні інструменти, а також плекають культурні надбання наших традицій та спадщини крізь музично-поетичний вираз у своїй творчості. Саме з такими митцями ми познайомимось далі.

Тексти стають літописом нації, а музичне звучання стає пульсом глибинної душі народу, визначаючи курс до нового етапу в історії України, формуючи нове розуміння свободи в умовах викликів сучасності.

ТЕЛЬНЮК: СЕСТРИ

Сестри Тельнюк втілюють у свої творчості філософську лірику. Музичний стиль дуету є унікальним й елітарним, не захопленим масовою аудиторією. Це непередбачуване поєднання електронного модерну (new age) натхненне вишуканою поезією розстріляного відродження, останніми тенденціями музичного звучання, а також етномотивами. Відтепер, філософські балади та романси переплітаються з фольк-роковими композиціями, а капела вписується в мелодекламацію з елементами медитації. Кожен музичний твір вокального дуету - це результат духовних

пошуків та вдосконалення, а музична палітра стає майстерним інструментом для експериментів у найрізноманітніших напрямках, дозволяючи їм створювати власні унікальні аудіовізуальні мозаїки.

Виступи Сестер Тельнюк можна охарактеризувати як вражаюче мистецьке дійство, яке несе в собі унікальну драматургію. Ми маємо можливість спостерігати за справжньою розмовою між сестрами, витканою із власних переживань, водночас зі зверненням до кожного глядача. Вражаюче поглиблення в світ мистецького вираження залишає не виправний слід в душах тих, хто має щастя бути частиною цього заворожуючого видовища висловленого сучасною музично-поетичною мовою.

Дізнаємось про джерела їхньої натхненності, філософію творчого виразу та внутрішнього світу мисткинь завдяки інтерв'ю з однією з сестер - Лесею Тельнюк.

- **Розпочну зі згадки про фестиваль “Червона рута” 1989 року, де ваш дует було відзначено дипломом за найкращу пісню фестивалю. Чи стала ця подія каталізатором розвитку творчості проєкту “ТЕЛЬНЮК: Сестри”?**

Пригадуючи той час, я думаю, що «Червона рута» стала каталізатором не тільки культурним, але й навіть політичним для всієї країни, і це дуже сильно сколихнуло весь культурний, мистецький простір. На нас це так само вплинуло, і не могло не вплинути, хоча ми ще задовго до «Червоної рути» займалися творчістю і вже на той час були написані пісні першого циклу на вірші Тичини, зокрема: «Я стою на кручі», «Арфами», «Не дивися так привітно»... До речі, на «Руті» ми співали деякі з них. Але найкращою піснею фестивалю стала «Пролетіло літо» на музику Сашка Мельника. І якраз ця пісня стала кращою, адже вона втілила

музичну концепцію фестивалю як такого. Вимогою фестивалю була саме нова музична мова, що базується, так би мовити, на власній українській музиці - автентичній та класичній. Тобто, яка має базові ознаки української музики, при цьому є модерною та новою. Пісня «Пролетіло літо» повністю відповідала цьому і мені здається, що вона виглядала дуже свіжо й по-новаторськи, навіть на фоні тієї всієї музики, яка була, а це вже була нова музична мова.

- Що вплинуло на формування автентичного музичного стилю та жанрової різноманітності вашої творчості?

Я думаю, тут вплинуло багато речей, але основоположним є те, що ми все-таки доньки письменника, ми знали багато поезії та розбирались в ній. Батько навчив нас відрізняти хороше від поганого, а це, насправді, виробляє естетичний смак як художній, так і музичний, оскільки кожен вірш має свій темпоритм, свою музичну, ритмічну структуру і навіть свою мелодію.

Я думаю, жанровість також є наслідком різноманіття. Одна пісня є більш в джазовому стилі, а інша - в стилі рок. Це також обумовлено вимогами поезії тому, що вірш диктує сам якою має бути музика: чи жорсткішою, чи м'якшою, чи повинна мати чуттєвість і повітряність. Це все промовляє мова вірша. Вона дуже багато що говорить та розкриває, а якщо до цього підійти правильно, то воно розкриється саме собою.

Потім, так склались обставини, що кожна програма вимагала від нас вже трохи іншого жанрового стилю. Наприклад, пам'ятаю вистава «У.Б.Н.» (Український буржуазний націоналіст), яку написала Галя, вся була оформлена нашою музикою. Ми були “вплетені” в канву вистави, як античний хор, тобто початок вистави, кінець вистави, інші її частини розмежовувалися саме музикою. І ця вистава потребувала саме рок-складу,

рок-підходу, бо вірші були глибокі, серйозні, філософські і Маланюка, і Стуса... Або вистава «Інкрустації» на вірші Ліни Костенко, де потребувалось щось зовсім інше. Туди ми “вплели” і клавіші, і бандуру. І це вже була камерна річ. Потім, жанрово інша програма «СОНМО», яка повністю модерна. Вона є надзвичайно цікавою, має нову авторську мову, але, на жаль, випередила свій час. Аранжування робив Іван Небесний. І так можна продовжувати... В програмі Оксани Забужко ми вирішили, що буде три віолончелі. Цікаве звучання на той час, що було світовим проривом, адже вже після нас, за декілька років, деякі групи та виконавці брали наш принцип за основу і робили так само. Коли я почала писати пісні на поезію Тараса Шевченка, то розуміла що їх можна співати під одні клавіші або зі скромним оранжементом, але для того, щоб відкрити його слово потужно, дати і вертикаль, і горизонталь - це мав бути тільки симфонічний оркестр. Його палітра, партитура, величина, глибина - це те, що може досягатися тільки завдяки використанню різних інструментів і потужних тембрів.

- Як відбувається той синтез, що породжує вражаючу музично - поетичну мову вашого мистецтва?

Дякую за комплімент. Я думаю, в більшій мірі це відбувається через те, що ми з Галею різні. У нас різні голоси, різні тембри, але емоції під час співу співпадають і стають єдиним. І це, до речі, дивовижна річ, яку важко передати словами. Цю синергію важко контролювати на сцені та в роботі.

Я думаю, це і є наш стиль. Він виробився від звучання наших тембрів. Наш вокал теж є специфічним. Він не є ні академічним, ні попсовим, ні джазовим, він є нашим, сестринським - це зливання тембрів, подібність голосів, але з їх різною висотністю. Звичайно, у Галі унікальний низький тембр, який, до речі, досить рідко буває у жінок, оскільки вона співає у малій октаві і дуже мало хто може так співати. Я думаю, що це

наша така ознака, дуже важлива емоційна складова, яку ми вносимо в кожну пісню, як ми її відчуваємо, як трактуємо, як будуємо як твір і якийсь продукт. Взагалі, це важко самому про себе розказати і зрозуміти і те, як відбувається цей синтез. Я думаю, це вже поза нами, і поза нашим розумінням багато що відбувається.

- **Чи доводилося стикатися з викликами в процесі поєднання різних стилей та жанрів під час написання пісень? Якщо так, то з якими?**

Взагалі, під час написання пісні ти відразу не думаєш, як вона буде виглядати, скажімо, в який одяг буде вбрана. Вона просто народжується сама по собі як пісня, і як твір, який має з'явитись і тоді буде зрозуміло що з ним робити. Всі пісні з'являються по натхненню. Але є пісні, які ти вже знаєш і уявляєш для чого ти їх створюєш, в якому стилі, жанрі вона буде. Скажімо ця буде з оркестром, а інша буде акустична з гітарою. При створенні бувають певні труднощі в тому, що пісня сама по собі така виразна стає, що вона потребує більше засобів. Приміром, у нас концерт, ми співаємо тільки під клавіші, проте відчуваємо, що тут не вистачає барабанів чи соло труби. До певної міри це не конфлікт, але хотілося б, щоб було так. В цьому сенсі деякі пісні мабуть бувають обділені. Якби була можливість додати чогось іще такого, як хочеться, вони б звучали цікавіше і краще.

- **У 2017 році під час інтерв'ю для «Радіо Свобода», Ви, Лесю, висловились щодо необхідності зародження “нового культурного поля серед українців”. На Вашу думку, чи можемо ми зараз, у цей період важливих історичних змін, спостерігати якісь зрушення?**

Так, це був 2017 рік і це навіть стосувалось більше того, що вже третій рік йшла війна, а в музичному просторі не змінилося нічого. Була та сама “розважалка”, були ті самі російські виконавці. Я пам’ятаю навіть наш конфлікт, нашу гостру розмову з директором «М1», мовляв «навіщо ви це робите, після них приїдуть танки», що з рештою так і сталося. І мало вже не починали битися настільки було образливо. Хотілося, аби людина зрозуміла, що не можна цього робити, треба щось змінювати. Від того, що люди слухають, вони формуються як люди. І зрештою, так і сталося, ціле втрачене покоління молоді, яке виросло на цьому смітті з «М1». Не всі, але частина тих, хто слухав це не розуміють і не усвідомлюють чому вони повинні любити цю країну і за що. А насправді, твоя культура, твоя музика - це і є твій осередок, твоє поле, де ти живеш. І чим краще це культурне поле сформоване, і чим більше воно має базового підґрунтя, чим краще людина знає своє історичне минуле, свою історію, музику, все що завгодно, що стосується власної культури, тим більше вона стає захищеною. Вона вже працює саме в цьому полі, в якому треба працювати й буде його леліяти і плекати. З роками це заходило в серце й душу і формувало зовсім не ті ідеали і не ту матрицю яку треба формувати. А вона повинна бути своя, українська, сильна, справжня, і тоді ми однозначно переможемо і наша культура буде процвітати. А коли вона весь час розвивається колоніально, то ясно, що в цьому дуже велика проблема. І це поле дійсно потрібно формувати. Зараз вже щось змінюється, війна змінює багато чого: тексти, пісні. Але, на жаль, більшість теле- радіо- редакторів не змінилися і вони не хочуть змінювати музичну мову. Хочуть, щоб все по-старому, але тепер трішки й про війну. Але, по суті, та сама низькопробність залишається і це проблема, з якою потрібно щось робити. Багато чого залежить від музикантів і людей, які цим займаються. Вони мають

розуміти, що тут не може бути обману, це має бути тільки чесна робота і чесна праця.

Цитати

"Від того, що люди слухають, вони формуються як люди"

"А насправді, твоя культура, твоя музика - це і є твій осередок, твоє поле, де ти живеш"

- **Ваші композиції відзначаються глибоким змістом та емоційною насиченістю. Чи є якісь особливі історії, що лежать в основі цих творів?**

Взагалі, щось завжди підштовхує до віршу, який стане піснею. Або в тобі самому народився цей поштовх. Пригадую, так було з піснею «Лілеї», це з останніх достатньо свіжих пісень. Я пам'ятаю, ми приїхали в Северодонецьк і там я побачила нашу молоду й красиву дівчину Яну, яка їхала на візочку. Вона була дуже важко поранена. І цей біль за цих жінок і цих дівчат, які віддали свою красу і своє здоров'я ... дуже емоційно це пригадую і емоційно воно дуже вплинуло... Я вирішила, що сама напишу текст і музику, так і народилась пісня «Лілеї»...

- **Ваш мистецький проєкт «Шлях до свободи» є унікальним, адже транслює вкрай глибокі сенси: відчайдушний спротив, пошуки істини та справедливості, переродження національної свідомості... На мою думку, закладені сенси у творах проєкту, зокрема циклу його пісень, глибоко резонують реаліям сьогодення. Чи може «Шлях до свободи» стати своєрідним**

катарсисом та набуті нового дихання в умовах повномасштабної війни?

Цей проєкт дійсно дивовижний і він був створений на основі книги, яку видало видавництво «KOMORA», «Літопис самовидців: дев'ять місяців спротиву». І якраз вона надзвичайно цікава й унікальна тим, що складена з дописів Facebook, зі свіжих вражень на ті події людей, що були на Майдан. Це надзвичайно великий здобуток і героїчний вчинок, адже багато постів, які мали вкластись в книжку, вже потім не знайшли. Їх просто видаляли. І це все була робота спецслужб. Але те, що залишилося має унікальну літописну силу тому, що це слова кожного з нас, слова людей, слова народу, що вигадані не письменником - їх написали люди. І в цьому є цінність, унікальність і неповторність.

Продюсером цього проєкту став Олег Репецький. Коли йому прийшла така думка, ми були на гастролях в Канаді. Ми вирішили обрати найкращі дописи і зробити програму, де б актори читали всі ці пости міксуючи з музикою. І такий проєкт ми зробили. Вперше його показали з канадським симфонічним оркестром. Подія була вражаюча. Ця версія «Шляху до свободи» там була набагато довшою, години 3-4. Там були і місцеві музиканти, як от Віктор Морозов, що приїхав з Америки, була й татарська співачка. Це вийшло просто вражаюче дійство і воно справді викликало у людей катарсис. Ми багато показували «Шлях до свободи» в різних країнах світу. Було кілька показів для іноземної публіки: у Познані, Парижі, Страсбурзі. Також, в проєкті брав участь легендарний український актор Григорій Гладій, який живе у Канаді. Він міг розповідати і французькою, і польською, і англійською. Ми переклали ті пости і для іноземної публіки вони читалися мовою оригіналу, їхньою мовою. Назар Стригун читав українською, а на екрані був відеоряд з перекладом. Сказати, що це вразило публіку - нічого не сказати. Вони всі були шоковані

і говорили, що тепер вони зрозуміли, що ж насправді відбувається в Україні, що це війна. І це був тільки початок. Тобто, для них це було надзвичайне відкриття, відкриття самої України через культуру, через мистецтво, через голоси людей з Майдану. Закордонну публіку це просто “рвало на шматки”. Було й багато показів в Україні: в Харкові, в Києві, у Львові, у різних містах. Кожного разу це було надзвичайним потрясінням для людей і для нас. Щоразу стискає в горлі коли ти слухаєш ці історії, цей біль... І кожен раз ти переживаєш ці сльози всередині себе. І ті, хто перебувають в залі не можуть бути до цього байдужими та спокійними.

У нас була думка, і вона залишається, створити “Шлях до свободи 2”. Ми хочемо продовжувати цю роботу. Побачимо чи вдасться, але така задумка є. Я думаю, що це б дуже підтримало дух людей.

- **Чи може сучасна українська музика бути тим інструментом, що сприяє поглибленню національної свідомості у суспільства в умовах повномасштабної війни?**

Дуже хороше запитання. Звичайно може і повинна. Сучасна музика повинна впливати і бути таким інструментом впливу для молоді і для більшості. Сучасна музика відкрита для всіх, вона звучить і лунає з радіо, з телебачення, через те, вона має дуже великий вплив. Музика повинна змінювати людей і повинна змінювати сам культурний мистецький простір й, звичайно, повинна піднімати дух людей, впливати на них дуже правильно і позитивно. Тому, ті хто створюють пісні, мають розумітися на цьому. Це не можуть бути пусті набрані тексти, це повинен бути текст, що має глибину в собі, має переживання. Текст, який базується на основних людських речах, на моральних цінностях. А для цього теж треба мати якийсь бекграунд, читати багато всього і всім серцем розуміти, що ти

хочеш сказати і за що ти вболіваєш. Не просто наслідувати і копіювати якусь музику з-за кордону, а створювати свою, яка потрібна свої країні, своїм людям, яка буде їм зрозуміла, яка буде нести смак їхньої мови, смак інтонації, мелодизму і всього іншого. Це мають бути не поверхневі речі, а глибокі і справжній серйозний підхід до них. Тому ми, музиканти, теж повинні усвідомлювати те, що зараз дійсно формується нове культурне поле, яке або допоможе нашим людям, або тільки заважатиме, розгублюватиме й розпорошуватиме їхню свідомість, уяву і їхню віру та переконаність в усьому.

- **Знаю, що багато поціновувачів творчості проєкту «ТЕЛЬНЮК: Сестри» є й за межами України. Який відгук мають ваші твори у іноземної аудиторії?**

Іноземна аудиторія і те, як вона сприймає - це завжди цікаво. Ми дуже багато їздили в різні країни світу, виступали не тільки перед українською публікою, але й перед іноземцями. І нам завжди було цікаво навіть не те, як персонально нас сприймають, а те, що ми співаємо, що робимо. Я пам'ятаю, одного разу в Америці ми підслухали як двоє жінок говорили. Одна з них англійською казала про те, що не уявляла, що Україна така культурна країна і в ній є така музика. З одного боку це був комплімент, але з іншого боку нас це розчарувало, тому що мало вони знають. Не було, так би мовити, на той час можливостей цікавитись такою країною як наша. Але нам багато пишуть з-за кордону і ми бачимо реакції на пісні з абсолютно різних країн. Нещодавно навіть написала одна російськомовна прихильниця з Мельбурна, сама вона з Литви і співає джаз. Дуже їй полюбилась наша програма «ТЕЛЬНЮК: In Jazz», пісня «Жовта кульбаба» і деякі інші. Дуже приємно, що це знаходить відгук.

Я сказала би так: музика це до певної міри мова Бога, яку він дає людям задля того, щоб вони вже відчули себе тут прекрасно. А значить, нам треба цю музичну мову берегти, леліяти і не ставитися до неї, як до способу заробляння грошей, збагачення, або ще чогось. Це все-таки дуже тонка духовна сфера. Я вважаю, якщо до цього ставитися легковажно і не серйозно, то потім за це буде покарання, адже музика дана людству для того, аби духовно рости, відчувати прекрасне і бути людьми з великої букви.

Цитати

"Музика повинна змінювати людей і повинна змінювати сам культурний мистецький простір й, звичайно, повинна піднімати дух людей, впливати на них дуже правильно і позитивно"

"Музика дана людству для того, аби духовно рости, відчувати прекрасне і бути людьми з великої букви"

- **Чи не поділитися найближчими творчими планами проєкту «ТЕЛЬНЮК: Сестри»? Гадаю, аудиторії було б цікаво про це дізнатися.**

Найближчі творчі плани - це сольний концерт 13 грудня. Різдвяна програма, різдвяні пісні... До речі, також дуже оригінальна програма і унікальна до певної міри тому, що всі вірші написала моя Галя. Це різдвяні традиційні пісні, більшість із нас їх знають, пісні, які мають народну основу. Ця програма відображає більш міську культуру і те, що притаманне для нас з Галею, адже ми народжені в Києві. Ми хотіли цією програмою внести щось таке своє й нове і мені здається це вийшло. Я вважаю, що програма вийшла чудовою, світлою і гарною. Я б хотіла аби чим більше людей її почули, з нею познайомились і вона принесла б тільки

позитивні, світлі, гарні емоції, ті, яких нам зараз дуже бракує. Але разом з тим, віру і надію на те, що все буде таки добре і ми переможемо.

ONUKA

Особливий внесок в сучасну українську музики робить й електро-фольк гурт «ONUKA», який вирізняється не лише унікальним звучанням, але й вдалим поєднанням етномотивів у своїй творчості. Заснований на спільній роботі Наталії Жижченко та музиканта Євгена Філатова, гурт втілює в собі фундаментальний зв'язок з культурною спадщиною, демонструючи її виразне оспівування практично у кожній з композицій.

«ONUKA» використовує українські народні інструменти та виняткові вокальні техніки, вплітаючи їх в сучасні аранжування електронної музики. Це не просто втілення витонченого синтезу жанрів, але й спроба уніфікувати минуле та сьогодення через пристосування традицій до сучасних музичних звучань.

Такий підхід у їхній творчості відкриває нові можливості для розуміння та плекання української музичної спадщини, роблячи її доступною та захоплюючою для широкої аудиторії. Таким чином, «ONUKA» виступає своєрідним містком між століттями, зберігаючи дух нашої культури.

Новий альбом-маніфест «ROOM» став голосом мільйонів українців, що гучно лунає у всьому світі, привертаючи увагу до викликів, які постають перед нами кожного дня. Цей альбом має важливу місію - розповісти світові про Україну таку, якою вона є - вільною, сучасною та незалежною й нагадати про те, що наша боротьба триває.

«ROOM» - це усвідомлення наших власних переживань, болей, та героїчного спротиву нації. Альбом розповідає про героїчні зусилля кожного, від військових до волонтерів, відзначаючи стійкість нашого

народу та його неугамовну віру в перемогу, стаючи інструментом суспільних змін. Фронтвумен гурту «ONUKA» Наталія Жижченко поділилась думками про те, які сенси закладені в кожную з композицій альбому, які стали для неї не просто музичними творами, але й виразом власних переживань та усвідомлення сучасного стану суспільства, а також, висловила стосовно значення української сучасної музики в контексті її впливу на усвідомлення нами власної національної ідентичності.

- **Наразі проходить Ваш тур Україною з презентацією альбому «ROOM». Це найбільш інтимна і споглядальна збірка у вашій творчості. Які конкретні теми Ви підіймаєте в її контексті і чому вони є важливими для вас?**

Я б назвала цей альбом музичним щоденником подій, які ми пережили за час повномасштабного вторгнення. Починається він з треку «RANOK», це «spoken word» - такий своєрідний стиль треків, коли артист начитує думки, вірші або взагалі якісь наративи. В моєму варіанті я почала компілювати такий текст із всіх постів, які публікувала від початку вторгнення. Я їх дещо переробляла, скорочувала, але глобально - це мої зафіксовані думки починаючи від 24 лютого, які потім трішки змінювались та збагачувались. Думки, які приходили на розум я занотувувала і, виходить, що вийшло своєрідне есе. Мені хотілось його прочитати українською під своєрідний амбієнтний звук. І саме з нього зараз починаються концерти в турі - замість тисячі слів, скажімо так.

Далі - трек «OZERNA». Ця пісня лірична, душевна і не кон'юнктурна. Вона прийшла мені на думку, коли я гуляла з сином біля озера. Вулиця, на якій ми живемо, називається Озерна. Я записала файли в диктофон, а по геолокації вони так і назвались - Озерна. Тому й пісню так назвала. В думках я присвятила її тим людям, що втратили своє

призначення, свою роботу під час війни і тим, хто не може більше працювати тим, ким працював. Це, напевно, про всіх тих моїх друзів, музикантів, які, будучи заслуженими артистами, почали підробляти в таксі, кур'єрами на початку вторгнення. Це про моїх друзів операторів, які таксували і ледь виходили в нуль. Я пам'ятаю, як ми вперше виїхали в благодійний тур влітку. Два чи три місяці ми взагалі сиділи не те, що без концертів, а й без розуміння того, що ми взагалі колись зможемо взяти інструменти і знову виступати. Тобто, мало того, що життя ніби поверталось, це ще й повертало своє призначення. Ніби доля дала другий шанс займатися тим, чим все ж таки ми займаємося за покликанням. І от пісня «OZERNA» це саме про це, хоча в словах вона трішки про інше, але глобально я це мала на увазі.

Потім іде трек «SAMA». Це про переїзд за кордон на ПМЖ чи на тимчасове проживання, про всіх моїх подруг, які виїхали заради дітей і про те, як вони там мучаться, по-іншому не скажеш. Як вони мріють просто хоча б переплисти океан і пішки прийти додому. Але коли вже влаштували дітей в школи з іншою мовою, а дитина адаптувалась, розвернути все назад, щоб повернутися і сидіти в укритті теж важко... Кожен обирає щось своє. Ясно, що воїнам в окопах найскладніше, але це також не просто, поїхати й залишити все і десь прилаштовувати дітей.

Ми виїжджали на три тижні, ненадовго, і я зрозуміла, що не зможу жити не те, що за кордоном, а навіть в іншому місці, тому ми повернулися. Я зрозуміла, що пісня точно не про мене, вона про те, що переїзд триває. В голові завжди розглядається постійний back-up план: а що, якщо прилетить туди, де ми живемо... Ми прожили в Чернігові все літо, це взагалі дуже близько до кордону. Дуже тихо було і досить спокійно, доки не прилетіло в театр, а він зовсім недалеко від нашого будинку. Тоді ми свої рожеві окуляри з приводу безпеки Чернігова зняли. Але глобально - цей трек дійсно про життя на чужині багатьох жінок. Мені хотілося розказати саме

про жінку, навіть не про тих, хто стали вдовами, а про тих, чиї чоловіки на фронті і вони просто залишаються самі в чужій країні, хоч і живуть в цивілізованому світі. Мені здається, що прірва самотності така безкінечна...

Трек «LINA». Цей трек присвячений моїй донечці, яка народилась в липні. І виходить, що вона дійсно дитина війни. Коли я завагітніла, були постійні блекауті і, можливо, додався ще якийсь гормональний збій, але мені було дуже погано й важко. Я трималась від початку вторгнення дуже класно, сила нашого спротиву мене навіть окриляла. Але взимку я згасла, як і багато хто. І цей безкінечний ядерний наратив, він просто настільки дістав. Цей трек про ядерну зиму, про Ліну... Він у мене асоціюється з тим, що донька прийшла в дуже складний час, мені було дуже важко під час вагітності, я працювала з двома психологами. Вона народилась навесні, коли почало все розквітати. Це було якось так просто, сонячно... Хоча свою першу ніч я провела в укритті полового, тому що знову був обстріл Києва. І це уже якось по-особливому окреслює її долю. Донька дуже радісна і всім навколо дарує радість. Настільки вона позитивна, ніби промінчик, подарований нам саме зараз, в цей час, нам на цій Землі, в Україні, в Києві. І ця пісня-присвята як раз таки їй. Тому вона така меланхолійно - важка, але, при цьому, з надією. Мені здається, це все про моє ставлення до доньки.

Трек «PEREMONA». Про нього ми багато писали в прес-релізах. Цей трек ми написали ще минулої осені, десь в листопаді, а деякі партії записували в турі. Він довго не виходив тому, що був якийсь складний інфопростір, але незважаючи на те, що календарної перемоги України поки немає, ми все одно його випустили. Мені здається, що ми можемо й не дочекатись такої календарної перемоги, яку ми уявляємо, тому що тут дуже багато "але"... Та мені здається, що ми вже перемогли духовно і самотійно перемогли всі ці наративи... Тобто ми давно вже переможці в

складній ситуації, я б так сказала. Перемогли власний снобізм, перемогли негативні і скептичні прогнози. Мені здається, що те, як ми тримаємось досі - це наша перемога. Це про всіх волонтерів, про те, як розкрились люди, і наскільки вони у нас є круті, настільки їх багато. Звісно я не ідеалізую.

Трек 30KM. З ним була дуже цікава історія. Це про Чорнобиль, який не відпускає ні мене, ні Україну. Те, що з зоною сталося в рамках цієї війни- це ще один мій особистий біль. Я дуже тісно пов'язана з керівництвом станції, вони мені як родина. В цю зону я постійно їздила до повномасштабного вторгнення, а зараз туди не так просто потрапити. І те, що орки зробили зі станцією, з працівниками станції, вказує на те, що вони вкотре згвалтували цю землю, ще раз зрадили її. Цей момент дав мені повне розуміння того, що у них немає нічого святого. Я бачила що вони робили на станції: знівечені всі дослідження, документи... Це наша історія ліквідації, наша сумісна історія болю, лиха. І виходить, що вони спаплюжили й свою історію також. Я розумію, що вони не мають ні знань, ні пам'яті, нічого святого. Звісно, це стало для мене відкриттям, в рамках тих подій, які відбулись на станціях, я зрозуміла з яким ворогом ми стикнулися, що це дійсно варвари, недолюди, неістоти в своїй більшості.

Вийшов пілот документального німецького серіалу про Чорнобиль і нас попросили написати до нього музику. Женя писав музику, а для відкриваючих титрів була написана демка. В дитинстві, коли я була в дитячому ансамблі, у нас був твір про Чорнобиль і одна дівчинка читала віршик. Я його з дитинства пам'ятаю, щоправда не змогла в інтернеті знайти авторство. І от на цей вірш прийшла мелодія. Ми записали пісню і її поставили в титри серіалу, який виходить згодом. Пізніше ми вирішили вставити її в альбом. Вона розповідає історію цієї війни окремою яскравою плямою, знову ж таки трагічною. Але станцію знову врятували.

Трек «ZNAIU». Він був написаний давно і змінювався не раз. Сам текст мінявся від одного значення до протилежного. Взагалі, він був написаний про нас із Женею. Але потім я трохи змінила зміст. Це про розставання всіх в рамках війни, про тих, хто втратив навічно, або на якийсь час. Мені здається, що це конкретно про любов і про стосунки двох людей: двох жінок, двох чоловіків, або чоловіка й жінки. Трек «ZNAIU» - це про любов у парі.

Трек «DUSHA NARODU». Коли я формувала трек-лист альбому, він в мене йшов навіть в хронологічному порядку, по переживаннях, ось як я все це розставляла. Починаючи із шоку, потім втрати призначення, переїзду, потім ейфорія з перемогою, потім ця складна зима, втрата кохання... Тобто, я намагалась це розкласти як історію і наприкінці саме цей трек. Я називаю це своєрідною молитвою за Україну, в моєму розумінні. Це був експериментальний проєкт з митцями Чернігівщини. Від початку війни ми суттєво знищили певні свої стигми, по-іншому почали працювати і це дало ковток свіжого повітря в творчості. З хором про геноцид - ось таке постало питання. А саме, провести паралелі між сучасною повномасштабною війною, геноцидом України росією та Голодомор 1932-1933 років. Про це треба було написати твір. Ми з митцями Чернігівщина, зокрема з Чернігівським Академічним хором імені Дмитра Бортнянського, зробили такий твір і вони захотіли на нього відеороботу. Причому, до сценарію я не мала жодного відношення. Ми написали музику і текст, а вони вже запросили нас в цю кінематографічну історію. Це вперше, коли ми взагалі не займались нічим пов'язаним зі зйомкою. Було дуже цікаво, це було схоже на зйомки реклами, де я не приймаю участі ні в сценарії, ніде, але тим не менше - це мій кліп. І я дуже пишаюсь цією роботою, тому що вона знята на Чернігівщині, в селі, яке просто було знівечено руснею. Знімали дуже цікаво. Не було світла, ми зі свічками в реально польових умовах. Жителі села приносила щось поїсти

артистам, на майданчик приїздив голова адміністрації і дякував акторам. А вони були акторами театру і знімалися вперше в такого рівня зйомці. В кліпі трек звучить трішки по - іншому, а для альбому ми його переробили, він став більш полегшений, як своєрідна молитва.

Трек «NICH». Це завершення «spoken word» і все-таки з надією, з посилом, що ТАК, ми надмірну ціну платимо, неземну. Я не можу прийняти того, що йдуть найкращі. Коли я бачу які люди гинуть на фронті - мене це просто розриває. Я ніколи цього не пробачу і ніколи не прийму й не вибачу собі того, що я собі тут живу, даю інтерв'ю, а вони там за мене віддають своє життя. Але в усьому є своє “але”. Зараз ми набули єдності, мова вийшла з “тіньового бану”, я б так це назвала. Люди стали консолідовані. Зрозуміло, що зараз складні часи, знову песимістичні настрої, ми всі виснажені, ми всі втомились... Але путін знову сама себе переграє. Нас можна тільки стерти з Землі, нас уже не захопиш. Мій син в Чернігові влітку просидів 80% часу в укритті садочку. У нього є гра: у мікрофон він копіює повітряну тривогу. Нашим дітям не перепишеш історію і не розкажеш, що тут щось було по-іншому. А дітям, які втратили своїх батьків.... про це я просто мовчу.

- Який відгук аудиторії на цей проєкт Ви спостерігаєте наразі?

Наше життя таке сюрреалістичне та буремне. Мені було приємно, що музикою можна зрефлексувати на події. Це як виклик до митця і мені здається, що я сама собі на цей виклик дала відповідь. Те, наскільки цей альбом музично людям подобається... Наскільки він цінний в рамках релізів чи мистецтва - це вже інше. Але те, що він відбився в мільйонах сердець людей, які відчули все те саме, що пережила я крізь ті самі слова - це надихає. По відгуках я відчуваю, що саме цього люди прагнули, воно

просто є в цих піснях. І мені здається, що тільки вже заради цього я не шкодую, що є проєкт «ОНУКА».

- Якими були передумови створення поетичного проєкту «Хрестоматія»?

Все-таки я хотіла другий сезон знімати. І чомусь так мені цей проєкт не лежить. Зараз не буду його продовжувати. Колись буду, але прямо зараз я відкладаю. Зараз це не на часі особисто для мене. Хоча глобально це було б дуже на часі, особливо якщо класний репертуар підібрати.

В якийсь момент я просто почала тренувати пам'ять, особливо коли вона зіпсувалась під час пологів і нічого не відновилось. Я почала вчити вірші, які мені подобалися зі школи, з інституту, повторювати, відновлювати. Таким чином ще й дикцію підналагоджувати. Ну і подумала, що можна було б красиво подати таку українську літературу, особливо для молоді, в якихось красивих речах, красивих роликах. Тому назбирала для себе колекцію віршів, які мені подобались й ми їх відзняли. Я дуже люблю одну поетесу, Ніку Турбіну. Ця дівчинка - вундеркінд з Ялти має трагічну історію. Вона писала російською, але я переклала улюблені три вірші українською і хотіла їх записати. Та я розумію, що зараз це буде абсолютно недоречним, навіть у перекладі. А якісь сучасні вірші про війну я не хочу читати. Мені здається, що ми на це не маємо право. І загортати в “фешн” обгортку людський біль, який нині взагалі нереально сильний - недоречно. От зараз це не на часі.

- Що спонукало до поєднання у Вашій творчості електронної музики з українською етнікою?

В дитинстві я виховувалась в сім'ї майстра народних інструментів, свого дідуся, якому в принципі і присвячений проєкт. Він навчив мене грати на сопілці. Етнічність взагалі була великою частиною мого життя, це завдяки й народним ансамблям, народному хору, сопілочці... Тобто я виховувалась саме в такій музиці народного спрямування до 15 років. Потім, коли почався юнацький період, я все це відкинула. Я дуже полюбила електронну музику, тому що мій старший брат був і є її фанатом. Це він "підсадив" мене на електронні гурти і я поринула в цю царину. Ми з ним зробили електронний проєкт «Tomato Jaws», там не було нічого від етніки. Я грала на сопілці, але це були не народні мелодії, це був англomовний проєкт. Коли він скінчився мені було якраз приблизно 30 років. І виходить, що перші 15 років була народна музика, а другі 15 років - електронна. Це два жанри які я люблю, на яких знаюсь, тому я вирішила їх зміксувати в такий коктейль, яким вийшла «ONUKA». Я скажу, що це був 2013-й рік і не було стільки фольктроніки скільки є зараз. Був гурт «ДахаБраха», який має свою специфіку, були й невідомі нішеві цікаві гурти. Я ніколи не хотіла, щоб це були українські пісні зроблені в сучасній обробці, я хотіла щоб це була авторська музика, електроніка зіграна за допомогою українських інструментів. Зараз так воно й продовжується. Ясно, що в цьому плані все змінюється, обростає чимось новим. Але загалом, ми не беремо українські пісні і не обробляємо їх... тут трошки про інше. Це авторська музика з додаванням специфіки звучання українських інструментів.

- **Які емоції та думки наповнюють, коли бачите, як Ваша музика впливає на слухачів?**

Мене це рятує. Коли ми гастролювали за кордоном «charity» турами після вторгнення, то найбільш частий коментар від наших людей, які були

на концерті, був такий: «дякую за те, що ми змогли повернутись додому за ці півтори години концерту». Я вперше відчула такий наратив, такий запит і мене дійсно вразило, що моя музика є для того, аби дарувати людям частинку дому. Зараз, у турі Україною інші емоції: люди пишуть, що вони й плакали, і сміялись, і танцювали, і сумували, і рефлексували. Ми поділилися усім своїм досвідом і люди відчули все те, про що я казала, адже весь цей час я знаходжусь в Україні і знаю про що я пишу. Тобто, я не живу за кордоном і не приїхала заради туру, я від початку тут. Мені здається, що я маю право їм про це розказувати, бо якось Україна так поширилась в світ, а про свою аудиторію ми забули. Мені було важливо розказати про нас самих, про те, як волонтерами стали айтішники, про те, як народні артисти пішли на передову... про всіх нас, хто тут. А не перенасичувати Європу і світ Україною, від якої, мені здається, там всім трішки набридло, м'яко кажучи. Тому, зараз я орієнтуюсь на те, що тут. І я думаю, що це важливо. У мене іншого вибору і бажання немає, я хочу бути тут і творити тут. Зрозуміло, що закордонні концерти також будуть. Але якщо раніше хотілося вирватися в світ глобальний, стати більш публічним в міжнародному інфопросторі, то зараз, мені здається, час бути тут. Якось так.

- Як Ви оцінюєте вплив сучасної української музики на українців та усвідомлення ними своєї національної ідентичності?

Я думаю, що це дуже важливо. Коли тільки відбулося вторгнення, почалась нереальна хвиля “патріотичної гівномузики”. Як для естета і музиканта - це біль. Наприклад, мій син дивиться мультик і там лисичка співає «Ой у лузі червона калина». Мені ця пісня взагалі не подобається від початку. Але те, що він її впізнав і з радістю почав наспівувати - мене порадувало. Адже він не про «синій трактор» наспівує, а він наспівує «Ой

у лузі червону калину» тому, що чув її в садочку. В нього пес Патрон це його герой, а не «царевна», як було б до вторгнення. І я рада, що мій син розмовляє українською, наспівує українські пісні, тому, що вони в мультиках, вони в садочках, на телефонах у дітей. І це те покоління, яке не треба буде змушувати переходити на українську мову. Ясно, що я ідеалізую і я у своїй бульбашці. Але мені здається, що за свідомою бульбашкою потім все одно підтягується решта і я вірю, що ця бульбашка розростається все-таки.

Що до музики, велика кількість топових артистів почали співати українською, ті, які не співали до цього, це також дуже круто. Взагалі, те як себе показали музиканти, це круто. Я уявляю русню в цей момент, коли наші артисти записують дуети з топовими світовими зірками, збирають нереальні аудиторії за кордоном. І вся ця крута музика, що з'являється, це не просто щоб підтримати саме українську музику через війну, ні. Це більше про музику, ну і про війну вже звичайно. Те, стільки наші артисти задонатили, скільки ми зібрали... Це такий культурний тил, культурний фронт і я дійсно цим пишаюсь. Я можу дуже обурюватись тим, як поводить себе влада чи Міністерство Культури, яка це все тотальна прірва... Але артисти, які можуть почати з себе - це шикарна робота: професійна, волонтерська, мега свідомі. Я пишаюсь тим, що в мене такі колеги і їх більшість. Я думаю, що це людей також окриляє і підтримує і, звичайно, значно підтримує бійців на фронті, і їх сім'ї, які слухають це вдома, чекаючи на своїх рідних. Зрозуміло, що більшість цієї музики я не слухаю, адже в мене взагалі свій дуже специфічний смак. Але це все якісно, красиво, це все не те, щоб «замалюватись» - це рефлексія часу.

- **Якою Ви вбачаєте роль гурту «ONUKA» у формуванні та зміні культурного середовища України?**

Коли я тільки починала цей проєкт, то сказала: «я хотіла б, щоб молоді не було соромно за українську культуру». І я мала на увазі не сучасну музику, а взагалі. Коли я була малою, то ходити в народний ансамбль вважалось соромно. Я інколи соромилась сказати, що граю на сопілці. Я хотіла, щоб молодь дізналась про наші інструменти і побачила, що вони можуть настільки стильно звучати. В мене була саме така мета. Мені здається, що мені це вдалося на даний момент. Можливо я якось високомірно це кажу, але я вважаю, що певну тенденцію в певний час я задала і вона багато на що вплинула. Зрозуміло, що я не топовий артист, проте в мене своя крута ніша. Моя аудиторія - це просто скарб. Вона настільки свідомо, настільки музично й естетично вибаглива і вона не мала для такої музики й наративів, які я підіймаю, а вони не завжди прості. Тут треба інколи й підготовка, аби зрозуміти. Незважаючи на це, мені здається, що мені вдалося знайти своїх людей і я часто отримую коментарі, що моя музика змінила їх життя. Це не сотні тисяч людей, можливо сотні, але навіть заради цього потрібно творити.

- Якими є наступні творчі кроки гурту ONUKA? Чи маєте ідеї нових проєктів, які хочете реалізувати?

У нас буде вихід концептуального проєкту про український конструктивізм. Це проєкт, який був створений і мав вийти 25 лютого 2022 року. Але він не вийшов по зрозумілим причинам. Цей проєкт дуже довго чекав свого часу і ми все-таки випустимо його тепер. Це аудіовізуальний твір. Буде платівка й цифровий запис. Там 8 чи 10 треків. До нього є художнє відео, це не кліп. Це сучасний танець разом з нашим виконанням наживо. Був цікавий проєкт разом з Українським культурним фондом і музична складова його вийшла такою сильною, що ми вирішили зробити це як реаліз. Це «ONUKA» і Євген Філатов, тобто це не мій наступний

альбом, це моя колаборація з Женею. Там немає народних інструментів, це електронна експериментальна музика. Проєкт буде дуже нішевим, це вхід в іншу кімнату. Він не про популярну музику взагалі. Але це чисто аудіофільська історія. Я цим проєктом пишаюсь, він для мене один з найцікавіших в музичному плані проєктів останніх років.

Музика - вічний компаньйон історії, що перетинає епохи, створюючи власний контекст для розуміння минулого і сьогодення. Українська музика не є винятком, ба більше, вона виявляється потужним інструментом для самовизначення та вираження національної спротиву. Українські митці використовують її не лише як засіб творчого виразу, але й як платформу для розгортання глибокого дискурсу про те, яким є генетичний код українця в сучасній музиці.

Плекаймо в собі любов до національної культури. Плекаймо спільно музичний запал, який розпалює серця та поєднує нас у велику родину.

Нехай кожен музичний звук стає частинкою нашого спільного національного досвіду.